

Mottagare

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Remiss. Regional Cykelplan Gotland 2025-2035

Förslag till beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden ställer sig bakom förvaltningens förslag på remissvar avseende Cykelplan Gotland 2025-2035.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2023-06-13 (RS § 222) om att ge regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att ta fram en regional cykelplan för Gotland. Syftet med den regionala cykelplanen är att främja ökad och säker cykling på Gotland. En remissversion av cykelplanen är framtagen och hälso- och sjukvårdsnämnden har fått den för att kunna lämna synpunkter.

Cykelplanen är välskriven och har en tydlig genomarbetad struktur. Planen är ambitiös med högt satta mål, men det är viktigt att säkerställa att målen är realistiska och möjliga att nå. Planen berör inte konkret hälso- och sjukvårdsnämndens uppdrag och verksamheter varför yttrandet blir övergripande med fokus på folkhälsoperspektivet.

Ur ett folkhälsoperspektiv är främjandet av cykling en viktig insats för att bidra till god hälsa. Att fler människor väljer cykeln som transportmedel eller fritidsaktivitet kan påverka flera av hälsans bestämningsfaktorer positivt, exempelvis fysisk aktivitet. Satsning på ett utbyggt och säkert cykelnät på Gotland är avgörande för att planen ska kunna nå framgång.

Folkhälsoperspektivet skulle kunna lyftas mycket tydligare i planen. Särskilt i kapitel 1.3.4 upplevs beskrivningen som vag, stycket skulle med fördel kunna utvecklas och beskriva hur målen ska kunna realiseras.

Fysisk inaktivitet är ett växande folkhälsoproblem både bland barn, vuxna och äldre och att öka användningen av cykeln på Gotland skulle bidra till en bättre folkhälsa. Att vårdnadshavare exempelvis cyklar med sina barn till skolan då det är möjligt eller till fritidsaktiviteter.

Idéen om att kombinera cykel och buss i sitt resande är i teorin god, men medför en del utmaningar. Exempelvis överensstämmer inte alltid kollektivtrafiken med var människor bor och hur de ska ta sig, bussarnas avgångstider samt att kombinationer av olika resor ofta blir för krångligt och bidrar till att människor väljer ett enklare färdmedel vilket sannolikt blir bilen.

Ska människor dessutom utföra ärenden under dagen eller att hämta/lämna barn på olika ställen blir bilen sannolikt en smidigare lösning. Att ändra invanda beteenden och få fler att välja cykeln istället för bilen är en av de största utmaningarna för planen. Det är en process som kräver både investeringar i form av ett utbyggt cykelnät samt att påverka vanor och attityder.

I kapitel 4.3.3 lyfts jämlikhetsperspektivet, men sett till socioekonomiska förhållanden har inte alla människor förutsättningar för att köpa in cyklar och utrustning till hela sin familj. Kanske kan en cykelpool eller lånesystem av cyklar vara en lösning där regionen kan bidra.

Bedömning

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen ser positivt på att regionen ska ha en cykelplan och dess potential att bidra till god folkhälsa, att uppnå klimatmål samt ökad tillgänglighet i samhället. Dock finns en del utmaningar som kan försvåra implementeringen, exempelvis beteendeförändring, säkerställa jämlikhet samt att det kan vara svårt för en del grupper att praktiskt öka cyklingen i vardagen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälsa- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2024-11-25

Yttrande daterat 2024-12-17

Remiss. Regional Cykelplan Gotland 2025-2035

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

Marie Loob
Hälsa- och sjukvårdsdirektör

Skickas till

Regionstyrelsen